

ПРОФЕСОР Д-Р ПЕТЪР ПОПОВ НА 60 ГОДИНИ

През януари 1988 г. се навършиха 60 години от рождението на проф. д-р Петър Николов Попов. Това е приятен повод за българската географска общественост да отбележи неговия юбилей и да изтъкне заслугите му за развитието на икономическата географска наука у нас.

Другарят П. Попов е роден на 1 януари 1928 г. в София в семейството на служещи. През 1956 г. защитава кандидатска дисертация на тема „Стопанско-географска характеристика и проблеми на Врачанския окръг“. През 1957 г. преминава на работа в Комисията по изучаване на производителните сили (КИПС) към Президиума на БАН.

За израстването на др. П. Попов като учен твърде много допринасят специализациите му в СССР — в Съвета по изучаване на производителните сили (СОПС) към АН на СССР, Географския институт при АН на СССР и Географския факултет към МГУ в Москва, а така също и във Франция — в Географския факултет и Института по приложна икономика към Сорбоната в Париж и в университета в Монпелие.

През 1964 г. др. П. Попов е избран за старши научен сътрудник в КИПС, а през 1973 г. — за доцент по регионална икономика в Института за социално управление (АОНСУ) при ЦК на БКП. От месец ноември 1972 г. е назначен за заместник-директор на Географския институт при БАН, който пост заема и досега. През 1974 г. защитава докторска дисертация на тема „Проблеми на териториалното разпределение на производителни сили и възможност за управление на икономическите системи“ и му е присъдена научната степен „доктор на географските науки“. Две години по-късно е избран за професор. От 1980 г. е завеждащ секция „Икономическа география“ в Географския институт при БАН.

Проф. д.г.н. П. Попов има над тридесетгодишна научноизследователска и учебно-преподавателска дейност. Той е един от най-видните представители на съвременното поколение учени географи, посветило живота си на икономическата география на България. Има близо 150 научни публикации, от които 3 самостоятелни и 17 колективни монографии. Много научни студии и статии, а така също научно популярни книги и статии. Научните му интереси са главно в следните по-важни направления: развитие и териториално разположение на производителните сили в България; приложение на математическите методи в икономическата география; икономическо райониране на България; проблеми на опазване и възпроизводство на обкръжаващата среда.

Най-голям е броят на научните трудове на проф. д-р П. Попов, свързани с развитието и териториалното разпределение на производителните сили и с усъвършенстването на териториалната организация на общественото производство. Такъв характер има самостоятелната му монография „Проблеми на териториалното разположение на производителните сили в България“, а така също монографиите, написани с участието му, като „География на България“, т. II, „Икономическа география“, „Сравнителен анализ на морфоструктурата, екосистемите и стопанското усвояване на планинските системи Кавказ и Стара планина“, „Демографски и икономически потенциал на планините в България“, „Българското черноморско крайбрежие“ и голям брой студии и статии. В разделите, написани от юбиляра, се прави задълбочен анализ на териториалната структура на промишлеността, дават се конструктивни предложения за усъвършенстване на териториалната организация на производството.

Трудовете на проф. д-р П. Попов, свързани с приложението на математическите методи в географските изследвания, имат предимно методически характер. Такива са самостоятелната му монография „Приложение на математическите методи в икономическата география“ и колективните монографии „Териториална организация на социалистическото производство“, „Екология на селищата и селищните системи“ и др.

Голям дял в научното творчество на проф. д-р П. Попов заема разработването на теоретичните и практическите проблеми на икономическото райониране на България. Той участва в организирането на научните изследвания във връзка с изпълнението на 256 ПМС от 1956 г. за икономическото райониране на България, в резултат на което е разработена колективната монография „Икономическо райониране на НР България“. На този проблем юбилярят посвещава и самостоятелната си монография „Комплексно изучаване на производителните сили по икономически райони“. Своите възгледи по въпроса за икономическото райониране у нас и в чужбина той отразява в редица научни статии, а така също и в колективната монография „География на България“, т. III, Физикогеографско и социално-икономическо райониране на България“, в която разработва проблемите на Североизточния приморски район.

Твърде голям е броят на публикациите на юбиляря, посветени на териториалното разположение на производителните сили и опазването и възпроизводството на обкръжаващата среда. Една от най-значимите измежду тях е монографията „Оценка на влиянието на обществото върху природната среда“, написана от авторски колектив под научното ръководство и активното участие на проф. д-р П. Попов. Екологичен характер носят монографията „Социалистическото природоползване“, написана от международен колектив (от съветски и български учени) и издадени на руски и български език.

Редица от трудовете на проф. д-р П. Попов са издадени или преведени на чужди езици — руски, немски, английски, френски и испански.

Творческият път на проф. д-р П. Попов е свързан с дългогодишна преподавателска дейност в Института за социално управление към АОНСУ и Геолого-географския факултет на Софийския университет.

Проф. д-р П. Попов взема дейно участие и в международния живот на географската научна общественост. Представял е нашата икономическо-географска наука на редица международни географски конгреси, симпозиуми, конференции и семинари. Участвувал е с доклади в работата на XXIII конгрес в Москва, XXIV конгрес в Токио и XXV конгрес в Париж на Международния географски съюз, както и в работата на 4 българско-британски, един българо-югославски и един американско-български географски семинар. Той е един от организаторите на проведените досега 4 българско-съветски семинара по моделиране на териториалните системи.

Голяма е дейността на проф. д-р П. Попов и като редактор. Участва в редактирането на монографиите „География на България“, т. II, „Демографският и икономическият потенциал на планините в България“, „Физикогеографско и социално-икономическо райониране на България“. Член е на редакционната колегия на сп. „Проблеми на географията“.

Проф. д-р П. Попов е търсен като консултант от ДНП. Научния център по териториално планиране и разположение на производителните сили към ДНП, КНИПИТУГА и други ведомства и научни учреждения при решаването на въпросите за усъвършенстване на териториалната организация на общественото производство.

Зад себе си юбилярят има богата обществена дейност. От 1949 г. е член на БКП. Бил е секретар на ППО от Централно управление на БАН, а понастоящем е член на партийното бюро на 391 ППО в Географския институт при БАН.

Той има големи заслуги не само за обучението на студентите по география, но и в подготовката на млади научни работници и аспиранти. Популярен е и е ценен от българската и чуждестранната географска общественост. Със своето трудолюбие и общителност, отзивчивост и дружелюбие служи за пример на неговите ученици и последователи.

За научна, учебно-възпитателна и обществено-политическа дейност проф. д-р П. Попов е награден с медал „100 години БАН“ и с орден „Кирил и Методий“ I степен.

**Радка Найденова
Довчо Дочев**